

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О. О. БОГОМОЛЬЦЯ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
Міжнародної науково-практичної
онлайн-конференції

«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЛІНГВОДИДАКТИКИ:
ТРАДИЦІЇ ТА НОВАТОРСТВО»

09-10 листопада 2023 року

м. Запоріжжя
2023

Міжнародна науково-практична онлайн-конференція «Актуальні питання лінгводидактики: традиції та новаторство» зареєстрована Державною науковою установою «Український Інститут науково-технічної експертизи та інформації» МОН України (Посвідчення № 337 від 04 липня 2023 року).

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Колесник Юрій Михайлович – голова оргкомітету, ректор Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, доктор медичних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України.

Туманський Валерій Олексійович – співголова, проректор з наукової роботи Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, доктор медичних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України.

Авраменко Микола Олександрович – співголова, перший проректор Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, кандидат фармацевтичних наук, доцент.

Моргунова Світлана Андріївна – співголова, проректор з науково-педагогічної, навчальної роботи та якості освіти Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, кандидат біологічних наук, доцент.

Рагіна Жанна Михайлівна – секретар, декан І міжнародного факультету Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри мовної підготовки.

Васецька Лариса Іванівна – керівник Центру підготовки іноземних громадян Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, кандидат педагогічних наук, доцент.

Гейченко Катерина Іванівна – завідувач кафедри мовної підготовки Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, кандидат педагогічних наук, доцент.

Гриценко Ольга Вікторівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри мовної підготовки Запорізького державного медико-фармацевтичного університету.

Литвиненко Ніна Павлівна – завідувач кафедри мовної підготовки Національного медичного університету ім. О.О. Богомольця, доктор філологічних наук, професор.

Соловійова Ольга Володимирівна – кандидат державного управління, доцент Центру підготовки іноземних громадян Запорізького державного медико-фармацевтичного університету.

Дмитрієв Вадим Сергійович – керівник Центру дистанційної освіти і телемедицини та якості освіти Запорізького державного медико-фармацевтичного університету.

Реутська Яна Анатоліївна – провідний фахівець Центру дистанційної освіти і телемедицини та якості освіти Запорізького державного медико-фармацевтичного університету.

Пишнограєв Юрій Миколайович – кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри медичної та фармацевтичної інформатики і новітніх технологій Запорізького державного медико-фармацевтичного університету.

Притула Віктор Анатольович – керівник Центру комп'ютерних технологій.

А 43 Актуальні питання лінгводидактики: традиції та новаторство: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції. – Запоріжжя, ЗДМФУ, 2023. – 122 с.

Збірник містить матеріали учасників Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції «Актуальні питання лінгводидактики: традиції та новаторство» з проблем впровадження сучасних новітніх технологій в навчальний процес під час підготовки здобувачів вищої освіти України та Європи. Особливої уваги заслуговують доповіді щодо нових методів, засобів і форм у викладанні української мови як іноземної в медичних вишах, її популяризації та «чистоти».

Матеріали збірника стануть у нагоді освітянам-предметникам.

За зміст і достовірність матеріалу відповідальність несуть автори тез.

ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ – ВАЖЛИВИЙ ІНСТРУМЕНТ ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ У СВІТІ

Ленмара Ісмаїлова

викладач кафедри мовної підготовки Національного медичного університету імені О. Богомольця

Вступ. Сучасний етап цивілізаційного розвитку суспільства визначається збільшенням рівня цифровізації, віртуалізації, інформатизації не тільки усіх сфер суспільства, а й комунікацій на всіх рівнях. Так, подальший розвиток електронних комунікацій та доступ до глобальної мережі передачі даних разом із розповсюдженням відповідних гаджетів виступають каталізатором нового сучасного тренду – віртуального простору, в який переміщається населення, держава, бізнес, політика, культура, освіта, медицина, послуги, торгівля, фінанси, розваги та ін. Сьогодні основним джерелом інформації стає Інтернет, а джерелом знань – Вікіпедія. Так, цифрові аудіовізуальні форми інформації набувають поширення та розповсюдження, витісняючи при цьому традиційні форми: живе спілкування, навчання, театр, друковані книги, підручники тощо.

Розповсюдженням явищем є такий стан речей, коли певна подія чи факт, не потрапивши в інформаційний простір, наче не мали місця у житті сучасної людини. Аналогічна ситуація відбувається і з мовою та культурною спадщиною в цілому. Найперше – це різноманітний інформаційний продукт українською мовою (новини, пісні, освітні та культурні проекти, цифрові та аудіо і відео книги, підручники, наукова література, поезія), оцифрована культурна спадщина (у форматі цифрового та аудіо і відео контенту). За таких умов із часом мова може перетворитися на «неживу мову» таку як латина, а національна спадщина, залишаючись на традиційних засобах візуалізації, буде поступово втрачатися. Таким чином, оцифрування культурної спадщини постає важливим пріоритетом для кожної країни, бо в сучасному цифровому світі дуже важливо «осучаснювати» традиційні форми зберігання інформації.

Як зауважує М.Б. Лелик, «оцифрування та збереження культурної пам'яті має здійснюватися через діджиталізацію друкованих матеріалів, фото, музейних об'єктів, архівних документів, музичних та аудіовізуальних матеріалів, монументів й археологічних пам'яток» [1].

Метою дослідження є розгляд діджиталізації культурної спадщини як важливого інструменту популяризації української мови у світі.

Авторка статті «Культура в смартфоні» І. Скакун стверджує, що «головна ідея діджиталізації культурної спадщини полягає в тому, щоб люди, які створюють щось, та заклади культури, що зберігають мистецькі пам'ятки, ставали все більш шанованими і заможними», але для «цього слід відчутно трансформуватися і митцям, і закладам, і ресурсам, що їх просуватимуть», оскільки це потребує нових підходів, знань, навичок, інструментів та методів роботи з інформацією [3].

Так, положеннями ухваленими у листопаді 2007 року Радою ЄС «Програми з питань культури», серед іншого передбачається «сприяння доступу до культури (зокрема шляхом просування її спадщини), оцифруванню, культурному туризму, синергії з освітою (особливо мистецькою освітою) та мобільності музейних колекцій» [5]. А тому, оновлення загальної правової бази щодо політики діджиталізації в ЄС надало нового цифрового життя європейським музеям, бібліотекам й архівам, покращило умови збереження та доступу до

культурної спадщини» [5]. Позитивізм таких кроків визнається у багатьох інших сферах в умовах подальшого поглиблення розвитку людського капіталу «як підґрунтя для росту економіки та добробуту населення», оскільки «інвестиції в людський капітал дають значний за обсягом, тривалий за часом та інтегральний за характером економічний і соціальний результат» [2]. При цьому необхідно зважати на те, що до структури «людських інвестицій» належить «освіта та професійна підготовка, культура, охорона здоров'я, виховання дітей, доступ до інформації, мобільність робочої сили», а їх реалізація можлива через головний комунікативний інструмент, яким виступає мова [там само]. Саме тому «від того, наскільки розвинутою, функціональною і поширеною є мова, залежить ефективність такого інвестування» [там само].

Що стосується України, то Урядом у 2019 році було схвалено Стратегію популяризації української мови до 2030 року «Сильна мова – успішна держава» (далі – Стратегія) [596]. У контексті нашого дослідження вартими нашої уваги будуть такі завдання, визначені у цій Стратегії, а саме: забезпечення через онлайн-ресурси доступу до електронних підручників, художньої літератури українською мовою, матеріалів про культурну спадщину українського народу та історію становлення держави; збільшення обсягу та поширення в Інтернеті інформаційно-довідкового контенту українською мовою» [2]. «Цифрова культура проникає як у способи комунікації мистецтва й аудиторії, так і, власне, у спосіб створення мистецьких творів. Аудіогіди чи мобільні додатки доповненої реальності (AR), анімовані постери, подібні до гіфок, плазмові монітори чи інформаційні довідники нового типу – всі ці гаджети наші музеї, кінотеатри, театри й галереї потроху починають використовувати, все більше уваги приділяючи соцмережам та спілкуванню з аудиторією онлайн» [5]. Наприклад, в рамках реалізації проєкту «Скарби України: цифрова колекція книжкових пам'яток у фонді Одеської національної наукової бібліотеки» «планується оцифрування документів українською мовою 1801-1922 років видання, незалежно від території їх надрукування, та будь-якою іншою мовою, що вийшли на території сучасної України протягом 1801-1860 років» [4]. Перегляд електронної колекції книжкових пам'яток можливий за посиланням odnb.odessa.ua/rarities. Це відкриває доступ не тільки вузькопрофільним фахівцям, а і пересічним громадянам, здобувачам освіти з усього світу.

Висновки й подальші перспективи дослідження. Підсумовуючи, слід відзначити, що наразі наша країна знаходиться у світовому тренді щодо діджиталізації культурної спадщини. Вказане позитивним чином впливає не тільки на імідж країни в цілому, а і створює нові цифрові майданчики для вивчення нашої культурної спадщини. Крім того, необхідно зважати, що паралельно відбувається і популяризація української мови, адже занурення в історію, культуру, побут, звичаї нашої країни потребує знання української мови, що спонукає бажаючих до її вивчення. Але ми стоїмо тільки на початку довгого шляху з кропіткою праці щодо діджиталізації усієї наявної багатой культурної спадщини України. При цьому необхідно не забувати і про сучасне, яке також потребує уваги. Подальший розвиток інформаційно-комунікативних технологій створює передумови до апробації нових інструментів і методів цифровізації та представлення, що потребуватиме нових досліджень.

Література

1. Лелик М. Б. Оцифрування культурної спадщини та цифрові мистецькі проєкти: до питання діджиталізації в Україні (оглядова довідка за матеріалами преси, інтернету та неопублікованими документами за 2018–2019 рр.). МОН. ДЗК. Вип. 12/5 2019 р., 20 с.
2. Про схвалення Стратегії популяризації української мови до 2030 року «Сильна мова – успішна держава» : розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 липня 2019 р. № 596-р.
3. Скакун І. «Культура в смартфоні»: чому потрібна діджиталізація українського національного надбання. URL: <https://life.pravda.com.ua/columns/2019/11/6/238811/>.
4. Скарби України. Презентація проєкту. URL: http://odnb.odessa.ua/view_post.php?id=2579.
5. Трегуб Г. Мовою пікселів та байтів / Ганна Трегуб // Тиждень. 2019. 22 верес. URL: <https://tyzhden.ua/Culture/235178> (дата звернення 27.10.2023).